

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผึ้ง

การแปรรูปผลิตภัณฑ์ (Product processing) หมายถึง กิจกรรมที่สร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อการปรับคุณภาพ การเพิ่มเติมมูลค่า การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพหรือทางเคมีในวัตถุดิบที่ต้องการแปรรูป (British Columbia, ministry of Agriculture, 2014) ในภาษาไทยการแปรรูป หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้เปลี่ยนรูป ขนาด หรือสภาพไปจากเดิม และผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556)

ผึ้งเป็นแมลงที่มีคุณประโยชน์มากในด้านทางการเกษตร โดยช่วยผสมเกสรพืช ทำให้พืชที่ต้องใช้ผึ้งเป็นแมลงผสมเกสรติดผลมากขึ้น และการเลี้ยงผึ้งยังเป็นอาชีพที่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร การนำผึ้งมาเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรมได้ผลิตภัณฑ์จากผึ้งได้แก่ น้ำผึ้ง เกสรผึ้ง พรอพอลิส นมผึ้ง ไชผึ้ง พิษผึ้ง และตัวอ่อนจากผึ้ง มีคุณค่าหลากหลายและสามารถนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

ในปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์หลากหลายขึ้นจากอดีตในทางการค้า เช่น สบู่ เครื่องดื่ม เครื่องสำอาง เทียนไข ยาหม่อง ครีมบำรุงผิว และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เป็นต้น แสดงให้เห็นการใช้ประโยชน์จากผึ้งในทุกส่วน หลากหลายรูปแบบ ประกอบกับความปริมาณความต้องการของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่องทำให้รูปแบบการพัฒนาที่หลากหลาย

ด้วยเหตุนี้ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร จึงนำเสนอผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผึ้ง ที่ประกอบด้วย สบู่ก้อนน้ำผึ้ง, ยาหม่องไชผึ้ง, สีผึ้ง และสารสกัดพรอพอลิส

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์หลากหลายขึ้นจากอดีตในทางการค้า เช่น สบู่ เครื่องดื่ม เครื่องสำอาง เทียนไข ยาหม่อง ครีมบำรุงผิว และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เป็นต้น แสดงให้เห็นการใช้ประโยชน์จากผึ้งในทูลูกส่วนหลากหลายรูปแบบ ประกอบกับความปริมาณความต้องการของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่องทำให้รูปแบบการพัฒนาที่หลากหลาย

ด้วยเหตุนี้ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร จึงนำเสนอผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผึ้ง ที่ประกอบด้วย สบู่ก้อนน้ำผึ้ง, ยาหม่องไขผึ้ง, สีผึ้ง และสารสกัดพรอพอลิส

ยาหม่องไขผึ้งสูตรเสลดพังพอน

คุณสมบัติของสมุนไพร พญาขอ (เสลดพังพอนตัวผู้) แก้แพ้ อักเสบ จากแมลงสัตว์กัดต่อย (อาการปวดบวมแดง ร้อนแต่ไม่มีไข้) จากแมลงที่มีพิษกัดต่อย เช่น ตะขาบ แมงป่อง ต่อ แตน และผึ้ง เป็นต้น

ส่วนประกอบ

1) ไขผึ้ง	100	กรัม	6) น้ำมันระกำ	30	กรัม
2) วาสลีน	80	กรัม	7) น้ำมันยูคาลิปตัส	30	กรัม
3) พิมเสน	30	กรัม	8) น้ำมันสาระแหน่	30	กรัม
4) เมนทอล	30	กรัม	9) น้ำมันเขียว	30	กรัม
5) การบูร	30	กรัม	10) สารสกัดเสลดพังพอน	30	กรัม

วิธีทำ

- นำไขผึ้ง มาหลอมให้ละลายด้วยไฟอ่อน (หรือใช้ตุ๋น) ใส่วาสลีนที่เตรียมไว้
- นำส่วนผสมในข้อ 3+4+5+6+7+8+9+10 คนให้เข้ากัน
- เทส่วนผสมทั้งหมดลงในไขผึ้งที่หลอมไว้คนให้เข้ากัน
- เทใส่ขวดที่เตรียมไว้ รอให้เย็นแล้วปิดฝา

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยาหม่องไขผึ้งสูตรไพล

คุณสมบัติของสมุนไพรไพล รักษาอาการปวดเมื่อย เคล็ดขัดยอก ลดอาการปวดบวม ด้วยส่วนผสมของไพลซึ่งเป็นพืชสมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยาที่มีใช้มานาน ยาหม่องที่มีส่วนผสมของไพลต่างจากยาหม่องชนิดอื่น เพราะทาแล้วจะไม่รู้สึกร้อน นอกจากนี้ยังใช้ไขผึ้งแท้บริสุทธิ์จากธรรมชาติ จึงไม่ทำให้เกิดอาการแพ้

ส่วนประกอบ

1) ไขผึ้ง	100	กรัม
2) วาสลีน	80	กรัม
3) การบูร	100	กรัม
4) เมนทอล	40	กรัม
5) น้ำมันยูคาลิปตัส	50	กรัม
6) น้ำมันระกำ	50	กรัม
7) น้ำมันกานพลู	50	กรัม
8) สารสกัดไพล	30	กรัม

วิธีทำ

- นำไขผึ้ง มาหลอมให้ละลายด้วยไฟอ่อน (หรือใช้ตุ๋น) ใส่วาสลีนที่เตรียมไว้
- นำส่วนผสมในข้อ 3+4+5+6+7+8 คนให้เข้ากัน
- เทส่วนผสมทั้งหมดลงในไขผึ้งที่หลอมไว้คนให้เข้ากัน
- เทใส่ขวดที่เตรียมไว้ รอให้เย็นแล้วปิดฝา

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พรอพอลิสน้ำ

คุณสมบัติบรรเทาอาการผื่นคัน เจ็บคอ ไอ แผลร้อนใน ลดอาการภูมิแพ้

ส่วนประกอบ

1) พรอพอลิส	100	กรัม
2) เอทิลแอลกอฮอล์	100	กรัม

วิธีทำ

- 1) นำพรอพอลิส จำนวน 100 กรัม มาสกัดด้วยเอทิลแอลกอฮอล์ ความเข้มข้นร้อยละ 95 (อัตราส่วน 1:1)
- 2) นำส่วนผสมทั้ง 2 อย่าง ใส่ลงในขวดแก้ว
- 3) เขย่าส่วนผสมทั้ง 2 อย่าง จนกว่าพรอพอลิสจะละลาย
- 4) นำไปไว้ในที่มืด รอให้พรอพอลิสตกตะกอน โดยจะใช้ระยะเวลาประมาณ 2-4 สัปดาห์ จะได้น้ำพรอพอลิสที่มีสีน้ำตาลเข้มถึงดำ
- 5) ทำการกรองหรือคัดแยกส่วนน้ำพรอพอลิส
- 6) นำน้ำพรอพอลิสดังกล่าวมากรองใส่ภาชนะเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป หรือลดระดับความเข้มข้นลงโดยนำน้ำพรอพอลิสที่ได้มาผสมน้ำที่ผ่านการฆ่าเชื้อ ในอัตราส่วน 1:1 ก่อนการใช้งาน

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สบู่ก้อนน้ำผึ้ง

ส่วนประกอบ

1) หัวเชื้อสบู่ก้อน (กลีเซอรีน)	1	กิโลกรัม
2) น้ำผึ้ง / สมุนไพร	50	กรัม
3.) หัวน้ำหอม	20	มิลลิลิตร

วิธีทำ

- 1) นำหัวเชื้อสบู่ก้อน (กลีเซอรีน) ไปตุ๋นหรือตั้งไฟอ่อนๆ ให้ละลาย
- 2) เมื่อหัวเชื้อละลายแล้วตั้งเวลาตุ๋นต่อไปอีก 20-30 นาที
- 3) ยกออกจากเตา ใส่ น้ำผึ้ง/สมุนไพร และ หัวน้ำหอม ที่เตรียมไว้ แล้วคนให้เข้ากัน
- 4) เทใส่พิมพ์ ที่เตรียมไว้
- 5) เมื่อสบู่แข็งตัวแล้วจึงทำการห่อสบู่

สีผึ้ง

ส่วนประกอบ

1) ไช้ผึ้ง	15	กรัม	2) วาสลีน	20	กรัม
3) น้ำมันมะพร้าว	10	กรัม	4) น้ำมันมะกอก	40	กรัม
5) สีและกลิ่นตามชอบ					

วิธีทำ

- 1) ชั่งส่วนผสมทั้งหมดที่เตรียมไว้
- 2) นำไฉ้ผึ้งตุ๋นจนละลาย และตามด้วยวาสลีน
- 3) นำส่วนผสมในข้อ 3+4 ใส่ลงในข้อ 2 คนให้เข้ากัน
- 4) นำส่วนผสมทั้งหมดควรรวมกัน เติมสี กลิ่นตามชอบ แล้วคนให้ละลายทั่วกัน
- 5) เทใส่ภาชนะ ทิ้งไว้ให้เย็นแล้วปิดฝา.

